

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра публічного управління і проектного менеджменту**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»
9 вересня 2021 року, протокол № 7
Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»



Т.Є. Рожнова

**АКАДЕМІЧНИЙ ДИСКУРС ТА АКАДЕМІЧНА
ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

(ВК - дисципліна вільного вибору здобувачів вищої освіти)

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) третій (освітньо-науковий)
Галузь знань:	без обмежень
Спеціальність:	без обмежень
Освітня програма:	без обмежень

Київ 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Академічний дискурс та академічна доброчесність» за вільного вибору здобувачів вищої освіти складена відповідно до навчальних планів освітньо-професійних/освітньо-наукових програм Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Автор-укладач робочої програми:

Карташов Є.Г., доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного управління і проектного менеджменту;

Ковтун О.А., кандидат наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
публічного управління і проектного менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 01 від 09 вересня 2020 р.,
зі змінами, протокол №1 від 06 вересня 2021 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 7 від 10 вересня 2020 р.,
зі змінами, протокол №7 від 09 вересня 2021 р.)

© Карташов Є.Г., 2021 рік

© Ковтун О.А., 2021 рік

© ДЗВО «УМО», 2021 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідно до ECTS –3	Галузь знань: без обмежень Спеціальність: без обмежень Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма: без обмежень	заочна форма навчання
		Навчальна дисципліна вільного вибору здобувачів вищої освіти
		Рік підготовки
		1
Загальна кількість годин – 90	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) третій (освітньо-науковий)	Семестр
		(відповідно до навчальних планів)
		Лекції
		6
		Семінари, практичні
		4
		Самостійна робота
		80
		Форма контролю залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Метою викладання навчальної дисципліни «Академічний дискурс та академічна доброчесність» є формування в здобувачів вищої освіти - майбутніх менеджерів і управлінців знань і практичних навичок академічного письма; усного і писемного наукового мовлення, досвіду збирання і вивчення фактів, роботи з фаховими текстами, самостійного пошуку й опрацювання джерел.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Академічний дискурс та академічна доброчесність» є:

- формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок академічного письма, усного і писемного наукового мовлення;
- оволодіння понятійно-категоріальним апаратом у сфері академічної доброчесності;
- формування системного уявлення про академічну культуру та доброчесність як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти;
- набуття практичних навичок цитування наукових першоджерел, формування списку використаних джерел, перевірки наукових текстів з використанням антиплагіатних систем;
- формування навичок самостійної роботи з літературою та джерелами в мережі

Інтернет.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Академічний дискурс та академічна доброчесність» здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- принципи, правила доброчесної поведінки у науковій та освітній діяльності;
- основи законодавства у сфері академічної доброчесності;
- принципи і методи коректної роботи з джерелами інформації в мережі Інтернет;
- інструменти контролю за дотриманням принципів та правил академічної культури й доброчесності.

уміти:

- здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел;
- оприлюднювати результати власних досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів;
- користуватися системами виявлення плагіату та перевірки текстових збігів;
- оцінювати якість наукових продуктів, рецензувати статті, тези тощо.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Визначення академічної доброчесності. Академічна культура як складова академічної доброчесності.

Особливості реалізації вимог академічної доброчесності у закладі вищої освіти. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні. Складові поняття академічної доброчесності. Академічна культура як складова академічної доброчесності. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні.

Тема 2. Академічна доброчесність та форми її порушення.

Феномен академічної доброчесності та форми його порушення. Академічний плагіат і його різновиди. Академічна відповідальність та її дотримання. Написання наукової публікації за принципами академічної доброчесності. Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладів вищої освіти: списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, професорська нечесність. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті. Зміни характеру порушень академічної доброчесності в сучасному закладі вищої освіти внаслідок інформатизації та діджиталізації освітнього середовища. Механізми встановлення факту плагіату в роботах здобувачів вищої освіти. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату. Самоплагіат у науковій діяльності. Способи виявлення плагіату.

Тема 3. Інструменти запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності.

Правила посилань на наукові тексти, види їх порушень. Правила введення цитати в текст. Вимоги до перефразування тексту джерела в наукових працях. Коректне оформлення перекладу наукових текстів. Ознаки академічного плагіату. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах як інструктивний документ для викорінення явища плагіату в науці. Система покарань і санкцій, які вживаються в Україні щодо випадків академічного плагіату

Тема 4. Шляхи забезпечення академічної доброчесності та високої академічної культури в освітньому процесі.

Відповідальність за порушення академічної доброчесності професорсько-викладацьким складом ЗВО і здобувачами вищої освіти. Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності. Просвітницька й виховна робота в системі запобігання порушень. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною нечесністю.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Визначення академічної доброчесності. Академічна культура як складова академічної доброчесності	23	2				21
Тема 2. Академічна доброчесність та форми її порушення	23		2			21
Тема 3. Інструменти запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності	22	2				20
Тема 4. Шляхи забезпечення академічної доброчесності та високої академічної культури в освітньому процесі	22	2	2			18
РАЗОМ:	90	6	4			80

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення академічної доброчесності. Академічна культура як складова академічної доброчесності	2
2	Інструменти запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності	2
3	Шляхи забезпечення академічної доброчесності та високої академічної культури в освітньому процесі	2
	Всього	6

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1.

Визначення академічної доброчесності. Академічна культура як складова академічної доброчесності

Особливості реалізації вимог академічної доброчесності у закладі вищої освіти. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні. Складові поняття академічної доброчесності. Академічна культура як складова

академічної доброчесності. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні.

Тема 2.

Інструменти запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Правила посилань на наукові тексти, види їх порушень. Правила введення цитати в текст. Вимоги до перефразування тексту джерела в наукових працях. Коректне оформлення перекладу наукових текстів. Ознаки академічного плагіату. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах як інструктивний документ для викорінення явища плагіату в науці. Система покарань і санкцій, які вживаються в Україні щодо випадків академічного плагіату.

Тема 3.

Шляхи забезпечення академічної доброчесності та високої академічної культури в освітньому процесі

Відповідальність за порушення академічної доброчесності професорсько-викладацьким складом ЗВО і здобувачами вищої освіти. Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності. Просвітницька й виховна робота в системі запобігання порушень. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною нечесністю.

6. ТЕМИ ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ/ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські/практичні заняття мають на меті розвиток вміння працювати з науковою та методичною літературою, готувати наукові публікації з урахуванням принципів академічної доброчесності, оволодіти практичними навичками запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах; сучасними інструментарієм боротьби з академічною недоброчесністю.

Тема 1. Академічна доброчесність та форми її порушення

Феномен академічної доброчесності та форми його порушення. Академічний плагіат і його різновиди. Академічна відповідальність та її дотримання. Написання наукової публікації за принципами академічної доброчесності. Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладів вищої освіти: списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, професорська нечесність. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті. Зміни характеру порушень академічної доброчесності в сучасному закладі вищої освіти внаслідок інформатизації та діджиталізації освітнього середовища. Механізми встановлення факту плагіату в роботах здобувачів вищої освіти. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату. Самоплагіат у науковій діяльності. Способи виявлення плагіату

Тема 2. Шляхи забезпечення академічної доброчесності та високої академічної культури в освітньому процесі

Відповідальність за порушення академічної доброчесності професорсько-викладацьким складом ЗВО і здобувачами вищої освіти. Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності. Просвітницька й виховна робота в системі запобігання порушень. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною нечесністю.

Готуючись до семінарського заняття, здобувач вищої освіти повинен покладатися на зміст дисципліни, засвоїти відповідний обсяг матеріалу, використовуючи методичні матеріали, рекомендовану, довідкову та навчальну літературу до тем семінарських занять.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Звіти про самостійну роботу не надаються. Вивчення відповідного матеріалу перевіряється під час поточного та підсумкового контролю знань, якістю підготовки індивідуальних робіт за темою програми навчальної дисципліни.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

з опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях

Назва теми	Зміст	Кількість годин
Тема 1. Визначення академічної доброчесності. Академічна культура як складова академічної доброчесності	Етос науки та його основні принципи. Формування поняття Academic Integrity в західному науково-освітньому дискурсі. Діяльність International Center for Academic Integrity (ICAI) при університеті Клемсона. “Academic Integrity Code” як тип регламентаційного документа у закладах вищої освіти США й Західної Європи. «Кодекс академічної доброчесності» як регламентаційний документ у закладах вищої освіти України.	21
Тема 2. Академічна доброчесність та форми її порушення	Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво. Академічний саботаж. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них. Навмисний і ненавмисний плагіат. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.	21
Тема 3. Інструменти запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності	Хабарництво як надання (отримання) учасником освітнього процесу коштів, майна, послуг або пільг з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі. Причини хабарництва. Способи боротьби з хабарництвом. Необ’єктивне оцінювання як свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти. Способи запобігання необ’єктивному оцінюванню.	20
Тема 4. Шляхи забезпечення академічної доброчесності та високої академічної культури в освітньому процесі	Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі	18
Всього		80

8. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

Індивідуальне дослідне завдання для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання дозволяє сформувати у них знання і навички усного та письмового наукового мовлення, дотримання принципів доброчесності.

Індивідуальне завдання виконується кожним здобувачем самостійно і подається

викладачу в роздрукованому або електронному вигляді на останньому практичному занятті з навчальної дисципліни.

Рекомендована (орієнтовна) тематика ІДЗ:

1. Зміст поняття «академічна доброчесність».
2. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності у закладі вищої освіти педагогічного профілю.
3. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти.
4. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні та УМО.
5. Складові поняття академічної доброчесності.
6. Діджиталізація наукової й освітньої сфер як один із чинників занепаду академічної доброчесності.
7. Академічна культура як складова академічної доброчесності.
8. Зміст поняття Academic Integrity в західному науково-освітньому дискурсі.
9. Діяльність International Center for Academic Integrity (ICAI) при університеті Клемсона.
10. “Academic Integrity Code” як тип регламентаційного документа у закладах вищої освіти США й Західної Європи.
11. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні.
12. SAIUP – проект сприяння академічній доброчесності в Україні.
13. «Кодекс академічної доброчесності» як регламентаційний документ у закладах вищої освіти України.
14. Структура і зміст «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників».
15. Зміст поняття «фабрикація даних».
16. Зміст поняття «фальсифікація даних».
17. Різновиди фабрикації та фальсифікації даних у медичних і фармацевтичних наукових дослідженнях.
18. Шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних.
19. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них.
20. Хабарництво: форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому.
21. Академічний саботаж: форми вияву, шляхи запобігання.
22. Визначення плагіату.
23. Навмисний і ненавмисний плагіат.
24. Основні різновиди академічного плагіату
25. Самоплагіат у науковій діяльності.
26. Способи виявлення плагіату.
27. Шляхи запобігання плагіату в наукових дослідженнях.
28. Відмінність академічного плагіату й помилок цитування.
29. Історія некоректних запозичень чужих текстів у культурі й науці античності, Середньовіччя та Відродження.
30. Правила посилань на наукові тексти, види їх порушень.
31. Правила введення цитати в текст.
32. Вимоги до перефразування тексту джерела в наукових працях.
33. Коректне оформлення перекладу наукових текстів.
34. Ознаки академічного плагіату.
35. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах.
36. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) як інструктивний документ для викорінення явища плагіату в науці.

37. Система покарань і санкцій, які вживаються в Україні щодо випадків академічного плагіату.
38. Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладів вищої освіти.
39. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті.
40. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.
41. Основні вияви плагіату в освітньому процесі.
42. Механізми встановлення факту плагіату в навчально-методичній діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.
43. Нормативно-правові засади попередження плагіату у викладацькій діяльності.
44. Основні різновиди плагіату в навчальній діяльності.
45. Механізми встановлення факту плагіату в роботах здобувачів вищої освіти.
46. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату.
47. Закон України «Про авторське право та суміжні права».
48. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
49. Закон України «Про освіту». Закон України «Про вищу освіту».
50. Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» (“The European Charter for Researchers”).

Технічні вимоги до оформлення: текстовий редактор – MS Word 2003 і вище; шрифт основного тексту – Times New Roman; розмір шрифту (кегель) – 14; відстань між рядками – 1,5 см, вирівнювання за шириною “звичайний”; абзац 1,25 см, поля: зверху – 20 мм; знизу – 20 мм; ліворуч – 30 мм; праворуч – 15 мм; нумерація сторінок – праворуч зверху, без крапки в кінці (першою сторінкою вважається титульний аркуш, на ньому цифра 1 не ставиться); кількість сторінок основного тексту (без додатків та списку використаної літератури) – до 5 сторінок із можливим збільшенням їх кількості на 30%.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Академічний дискурс та академічна доброчесність» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються:

- мультимедійна презентація;
- слайдова презентація;
- дискусійне обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях застосовуються:

- ситуативні завдання;
- рішення практичних задач;
- кооперативне навчання (робота за методом малих груп).

10. КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Академічний дискурс та академічна доброчесність», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних

джерелах;

- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено за 100-бальною шкалою.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

- 0% - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% - завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Оцінювання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання відбувається на підставі виконаної контрольної роботи, виконання завдань на аудиторних заняттях та успішного складення заліку.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль та самостійна робота				ІДЗ	Всього
T1	T2	T3	T4		
10	10	10	10	40	100

Позитивні оцінки виставляються тільки тим здобувачам вищої освіти, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і набрали за результатами поточного контролю не менше 60 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою практики	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	--

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд "Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики"; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://saiup.org.ua/resursy/3459-2/>
4. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.
5. Сурмин Ю. П., Бидзюра И. П. Учебник для ученого. Методология и логика научного исследования. К. : Принт Сервіс, 2014. 848 с.
6. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.
7. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
8. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. 124 с.
9. Bretag Tracey. Handbook of Academic Integrity. Springer Singapore, 2016. 1097 p.
10. The Fundamental Values of Academic Integrity : The Second Edition / International Center for Academic Integrity; T. Fishman (ed.). Clemson University, [2014]. 36 p. URL: http://www.academicintegrity.org/icai/assets/Revised_FV_2014.pdf.

Додаткова література:

11. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с.
12. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей. *Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник*. К.: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. № 1 (1). С. 37-43.
13. Гончаренко С. Етичний кодекс ученого / Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Полтавський національний педагогічний ун-т імені В.Г. Короленка. *Естетика і етика педагогічної дії*: зб. наук. пр. Київ, Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2011. Вип. 1. С. 25-34.
14. Дикань С.А. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання. *Безпека життєдіяльності*: всеукр. наук.-попул. журн. К., 2007. №5. С. 16-20.
15. Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії. *Дух і літера*. Спец. вип. «Університетська автономія». К., 2008. № 19. С. 93-102.
16. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті - важливий індикатор

якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). *Наука України у світовому інформаційному просторі*: зб. наук. пр.; НАН України. К., 2015. Вип. 11. С. 100-106.

17. Томахів М.В. Англомовний науковий дискурс: сучасний стан та перспективи подальших досліджень. *Одеський лінгвістичний вісник*. Одеса, 2015. № 5. С. 154-157.

18. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. 320 с.

19. Ходаківський Є.І., Якобчук І.Л. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.

20. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. 124 с.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII “Про освіту”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII "Про вищу освіту" (із змінами і доповненнями). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 № 3792-XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

4. Академічне письмо та бібліографія. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.

5. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrainy.pdf>

6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/>.

7. Переклад Європейської хартії дослідників та Кодексу працевлаштування наукових працівників/ URL:<http://h2020.com.ua/wp-content/uploads/2015/11/Book.pdf>

8. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL:https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf

Офіційні сайти періодичної літератури:

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського // <http://www.nbuv.gov.ua>

Офіційна Інтернет-сторінка Верховної Ради України // <http://www.portal.rada.gov.ua>

Офіційна Інтернет-сторінка Кабінету міністрів України // <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економіки України // <http://www.me.gov.ua>

Офіційна Інтернет-сторінка Державного комітету статистики України // <http://www.ukrstat.gov.ua>

<http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова

<http://w.w.w.ognb.odessa.ua/> Бібліотека ім. Горького

<http://w.w.w.nbuv.gov.ua/> Бібліотека ім. В. Вернадського

<http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича, КНУ

<http://lib.misto.kiev.ua> Київська міська бібліотека

<http://w.w.w.biblioteka.org.ua> Українська електронна бібліотека

<http://lib.iitta.gov.ua> Електронна бібліотека НАПН України